

Protocol energiedelen - consultatieverslag

Inhoudstafel

1	INLEIDING	1
2	REACTIES BUITEN DE SCOPE VAN HET PROTOCOL	2
2.1	PROCEDURE	2
2.2	WETTELIJK EN REGELGEVEND KADER.....	3
2.3	TARIEFMODEL.....	4
3	REACTIES MET BETREKKING TOT HET PROTOCOL	4
3.1	AANPASSINGEN WEERHOUDEN VOOR VERSIE 1.....	4
3.2	AANPASSINGEN WEERHOUDEN VOOR LATERE VERSIES	4
3.3	OPMERKINGEN ZONDER AANPASSING	5

1 Inleiding

Sinds 7 juni 2021 voorziet het Energiedecreet (art. 4.4.2, 4.8.2 en 4.8.4) de mogelijkheid om aan energiedelen en peer-to-peer handel van hernieuwbare energie te doen. In dit verband werden de decretale taken van de netbeheerder inzake databeheer (art. 4.1.8/2) uitgebreid met het uitvoeren van de verrekningen die gepaard gaan met energiedelen en peer-to-peerhandel.

Conform art 4.2.1 van het Energiedecreet worden de regels voor energiedelen en peer-to-peerhandel verder bepaald in het Technisch Reglement. Het Technisch Reglement (TRDE) van 25 juni 2021 verplicht naar aanleiding daarvan de distributienetbeheerder om een protocol uit te werken voor energiedelen en peer-to-peerhandel (art. 4.3.64 §3). Het protocol moet de scope beschreven in art. 4.3.64 §2 afdekken en voldoen aan de randvoorwaarden van art. 4.3.65.

Het protocol moet tot stand komen na voorafgaand stakeholderoverleg, met ten minste de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder en de andere betrokken partijen, in het bijzonder de toegangshouders en de partijen die het voornemen hebben om aan energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom te doen. Via het overleg moeten deze partijen op de meest efficiënte manier geïnformeerd worden over het voorstel, moeten zij opmerkingen kunnen formuleren alsook geïnformeerd worden over de wijze waarop met deze opmerkingen wordt omgegaan door de elektriciteitsdistributienetbeheerder, inclusief de omstandige motivering daarvan.

Artikel 4.3.64 §3 verplicht de distributienetbeheerder om ten laatste één maand na het in voege treden van het Technisch Reglement een eerste voorstel van consultatieprocedure voor dit stakeholderoverleg, dat voldoet aan bovenstaande voorwaarden, ter goedkeuring aan de VREG voor te leggen. Fluvius heeft daarom op 4 augustus 2021 haar voorstel van consultatieprocedure aan de VREG overgemaakt, samen met

een eerder voorstel dat enkel van toepassing was op de eerste fase van energiedelen en waardoor het mogelijk werd om op korte termijn met deze eerste fase van start te gaan. Beide voorstellen werden door de VREG goedgekeurd op 17 augustus 2021.

Conform deze procedure werd een formele consultatie van het protocol voor energiedelen (voor fase 1 van de uitrol) georganiseerd van 1 juni tot 21 juli 2021. Deze consultatie werd voorafgegaan door 2 stakeholder overlegmomenten, waarop Fluvius haar voorstellen voor het protocol heeft toegelicht en aan de stakeholders de mogelijkheid werd gegeven hierop te reageren. Op basis van deze overlegmomenten kwam de versie tot stand die formeel geconsulteerd werd.

Dit verslag bevat de conclusies van de formele consultatie van het protocol voor energiedelen dat zal gebruikt worden voor de eerste fase van de uitrol, bepaald in het Energiebesluit. Er werden 2 reacties ontvangen, van Febeg en Flux50. Deze reacties zijn, in de vorm waarin we ze ontvangen hebben, beschikbaar op de consultatiepagina van het protocol voor energiedelen (zie [link](#)). Daarnaast werd – ter referentie – een overzichtstabel gemaakt waarin alle opmerkingen hernomen werden en aangevuld met de reactie van Fluvius. We verwijzen naar deze tabel voor de gedetailleerde reacties (en motivering) op elke opmerking.

In dit verslag geven we een overzicht van de ontvangen opmerkingen en onze reactie daarop. We behandelen eerst een aantal reacties die buiten de scope van het protocol energiedelen vallen, omdat ze betrekking hebben op de procedure waarmee dit tot stand kwam of het bovenliggende wettelijke en regelgevend kader. Deze opmerkingen geven geen aanleiding tot aanpassingen van het protocol. Daarna behandelen we de opmerkingen die potentieel wel tot aanpassingen van het protocol kunnen leiden en geven aan in hoeverre deze aanpassingen weerhouden werden voor deze eerste of een latere versie van het protocol, met bijhorende motivering.

2 Reacties buiten de scope van het protocol

2.1 Procedure

Een aantal opmerkingen hadden betrekking op de procedure waarmee het protocol tot stand komt.

Hierbij werd er in eerste instantie gewezen op het feit dat het regelgevend kader bij de start van het traject niet definitief was en dat er bepaalde aspecten vastgelegd worden in het Energiebesluit dat ook op dit moment nog niet definitief is goedgekeurd. Hoewel dit correct is, wijzen we erop dat het stakeholderoverleg gebaseerd werd op teksten van het Energiedecreet en het Technisch Reglement die zich in een vergevorderd stadium bevonden en die intussen werden goedgekeurd. In de finale versie zijn er geen wijzigingen die een aanpassing van het protocol voor fase 1 met zich meebrengen. Bij de goedkeuring van het protocol kan de VREG zich in elk geval dus wel baseren op het definitief vastgelegde kader.

Daarnaast werd aangehaald dat het nieuwe Technisch Reglement voorziet in de goedkeuring van de consultatieprocedure voor het protocol voor energiedelen door de VREG. Dit is intussen gebeurd. Met haar beslissing ([BESL-2021-51](#)) van 17 augustus keurde de VREG zowel de algemene procedure als het eerder ingediende voorstel voor de eerste fase van de uitrol goed.

Tenslotte werd gevraagd om de relatie te verduidelijken tussen de openbare consultaties voor energiedelen in Vlaanderen en de Product Design Groups¹ die georganiseerd worden door Synergrid. Zoals aangegeven in de goedgekeurde consultatieprocedure vormen de Product Design Groups in de toekomst een mogelijke invulling van het stakeholderoverleg eens we overgaan naar marktintegratie en wijzigingen doorvoeren aan de federale UMIG processen. In elk geval zal nadien voor Vlaanderen nog een formele consultatie georganiseerd worden.

2.2 Wettelijk en regelgevend kader

In een aantal andere reacties is verduidelijking gevraagd betreffende het wettelijk en regelgevend kader voor energiedelen of zijn er bedenkingen bij de manier waarop de omzetting van de Europese richtlijnen is gebeurd. Hoewel Fluvius niet instaat voor het vastleggen van het wettelijk en regelgevend kader hebben we getracht de nodige verduidelijkingen te geven na overleg met de betrokken instanties. Dit uiteraard zonder afbreuk te willen doen aan de bevoegdheid en behoudens andersluidende uitspraken van de wet- of regelgever hieromtrent.

Febeg wijst op het feit dat de leverancier instaat voor de inning van alle kosten en dus het risico van wanbetaling draagt. Wij stellen vast dat dit inderdaad het geval is, maar dat dit risico niet wijzigt ten opzichte van de huidige situatie aangezien alle componenten van het tarief, op de energiecomponent na, berekend worden op de bruto volumes, net zoals zonder energiedelen het geval zou zijn.

Daarnaast geven we, op vraag van de stakeholders, onderstaande verduidelijkingen betreffende de interpretatie van het wettelijk en regelgevend kader:

- BTW, accijnzen en federale bijdrage – we hebben de vraag gesteld aan de bevoegde Federale Overheidsdienst (FOD) om duidelijkheid hierover te verschaffen aan de stakeholders
- Klanten met sociaal tarief – we hebben de vraag gesteld aan de CREG om duidelijkheid hierover te verschaffen aan de stakeholders
- De aansluiting van PV panelen en batterijen in een appartementsgebouw is onafhankelijk van de keuze om al of niet aan energiedelen te doen. Energiedelen betreft immers een verrekening op marktniveau. De aansluiting van de PV installatie en batterijen dient te gebeuren volgens de geldende regelgeving. Van zodra dit gebeurd is kunnen de betrokken toegangspunten deelnemen aan energiedelen.
- Er is geen terugleververgoeding voor de gedeelde energie. Het gedeelte dat terug bij de injecterende installatie terecht komt is niet gedeeld en daarvoor is er wel een terugleververgoeding, hier is artikel 15.3.5/13 dus wel geldig.
- Delen met jezelf op hetzelfde toegangspunt kan niet aangezien energiedelen slaat op energie die in het net geïnjecteerd wordt en op een ander toegangspunt wordt afgenomen.

¹ Zie [Synergrid marktoverleg](#)

2.3 Tariefmodel

Vanuit de markt werd gevraagd of de datadienst voor het aanleveren van de berekende volumes voor energiedelen betalend zou zijn. Tarieven zijn echter een bevoegdheid van de VREG. Wij kunnen enkel stellen dat er op dit moment geen tarief voor een dergelijke datadienst bestaat of voorzien is.

3 Reacties met betrekking tot het protocol

De andere reacties worden hieronder samengevat op basis van de mate waarin ze aanleiding geven tot aanpassingen in het protocol: in versie 1, in een latere versie of zonder aanpassing.

3.1 Aanpassingen weerhouden voor versie 1

Volgende aanpassingen worden weerhouden voor versie 1 van het protocol:

- De formulering van energiedelen wordt in lijn gebracht met de definitieve tekst van het Energiedecreet. Het gaat dus om het 'kosteloos toekennen van energie' van de ene aan de andere partij.
- De beheerder die door de energiedelers gemachtigd is om voor hen op te treden zal door Fluvius op de hoogte gebracht worden van een eventuele intrekking van deze machtiging die rechtstreeks door de energiedeler aan Fluvius wordt gemeld. Het voorstel om ook de intrekking van de machtiging via de beheerder te laten gebeuren wordt niet weerhouden omdat dit onvoldoende garantie biedt dat een energiedeler tijdig kan uitstappen als hij dit wenst.
- Fluvius zal bij de registratie van energiedelen aangeven dat de bepalingen betreffende de terugleververgoeding voor injectie (art. 15.3.5/13 van het Energiedecreet) geen betrekking hebben op gedeelde volumes. Ze blijven zoals eerder aangegeven wel van toepassing op het eventuele overschot van de injectie dat niet gedeeld kan worden binnen een bepaald kwartier en dat terug wordt toegewezen aan het injecterende toegangspunt.

3.2 Aanpassingen weerhouden voor latere versies

Een aantal voorgestelde aanpassingen kunnen een meerwaarde bieden, maar zijn in de eerste versie van het protocol niet haalbaar of nodig. Die worden weerhouden voor een latere versie van het protocol:

- Op termijn is het zeker de bedoeling om de communicatie met de leveranciers betreffende energiedelen sterker te integreren in de marktberichten. Het is echter – met het oog op de nakende Go Live van MIG6 – niet haalbaar om dit voor fase 1 van de uitrol te doen. Zowel Fluvius als de leveranciers zullen immers door een transitie- en stabilisatieperiode moeten gaan voor de Go Live. Daarna is marktoverleg nodig om te bepalen welke berichten op welke manier geïntegreerd kunnen worden. We dienen hierbij ook rekening te houden met de nog uit te voeren studie van de VREG over de baten voor het net en de vertaling ervan in de tariefmethodologie. Er zullen dus zeker verschillende versies van het protocol in min of meerdere mate parallel met de reguliere marktwerking geïmplementeerd worden. Fluvius meent dat dit – gezien het gebrek aan ervaring met en zicht op het marktsucces van energiedelen – eerder een voordeel dan een nadeel is. Zo kan immers de mate van integratie en de daarmee gekoppelde investering afgestemd worden op de marktvaart naar energiedelen.

- Het is eveneens de bedoeling om in de toekomst bijkomende verdeelsleutels te ondersteunen voor energiedelen. Wel zal dit steeds beperkt zijn tot een beperkte set van verdeelalgoritmes, die in overleg met de marktpartijen bepaald zullen worden. Het voorstel om in fase 1 ook al een 'optimale' verdeelsleutel te ondersteunen werd niet weerhouden. De reden hiervoor is dat we eerst ervaring willen opdoen met eenvoudiger modellen en omdat er bij het stakeholderoverleg discussie was of een dergelijke optimale verdeling wel de taak van Fluvius is.
- De administratie die gepaard gaat met de registratie en het beheer van energiedelen zal gradueel meer geïntegreerd worden in het Fluvius webportaal. Voor fase 1 starten we met een eenvoudige interface, maar ook hiermee zal de beheerder elke groep energiedelers als één geheel kunnen beheren.
- Er zal een bijkomend proces voor energiedelen nodig zijn van zodra energiedelers binnen dezelfde groep een leveringscontract bij verschillende leveranciers kunnen hebben. In het ontwerpbesluit is dit voorzien vanaf 1/1/2023. Het proces is nodig om de onbalansperimeter van de betrokken BRP's te corrigeren. Fluvius is reeds gestart met de uitwerking van dit proces in overleg met de relevante marktpartijen.

3.3 Opmerkingen zonder aanpassing

In dit laatste deel geven we een overzicht van de opmerkingen die geen aanpassing tot gevolg hebben, ofwel omdat het gaat om verduidelijkingen, ofwel omdat Fluvius van mening is dat ook op termijn geen aanpassing nodig is.

Volgende punten werden naar aanleiding van vragen van de stakeholders verduidelijkt:

- Er werd een extra vorm van energiedelen toegevoegd in het Energiedecreet, waarbij een actieve afnemer energie kan delen tussen verschillende toegangspunten waarvan hij titularis is. Deze vorm kan beschouwd worden als 'delen met jezelf', maar op een andere locatie. Op dezelfde locatie is dit niet mogelijk aangezien energiedelen slaat op energie die in het net geïnjecteerd wordt en op een andere plaats wordt afgenomen.
- Actieve afnemers in kantoorgebouwen kunnen deelnemen aan energiedelen als zij aan alle voorwaarden daarvoor voldoen. Alle gebouwen die voldoen aan het art 7.2.1 §1 kunnen deelnemen. Aangezien er voor energiedelen in een gebouw geen beperking is van de actieve afnemers die hiervoor in aanmerking komen is het feit dat het om een kantoorgebouw gaat op zich geen reden om energiedelen te verbieden.
- De impact van energiedelen op de facturatie (factureren van minder injectie aan de producent en crediteren van minder afname aan de afnemer) valt onder de bevoegdheid van de leverancier. Fluvius ziet hiervoor verschillende mogelijkheden (al of niet gecombineerd met de reguliere factuur, al of niet via de beheerder, ...) maar meent dat de leveranciers enige vrijheid hebben om hieraan invulling te geven.
- Een actieve afnemer die aan energiedelen doet en ook zelf energie produceert zal de mogelijkheid hebben om zijn eigen injectie al of niet ter beschikking te stellen voor energiedelen. Het kan dus ofwel enkel met zijn afname deelnemen en dus enkel gedeelde energie ontvangen ofwel ook zijn injectie ter beschikking stellen om te delen met andere actieve afnemers.

- Elk kwartier wordt de resterende injectie die niet gedeeld kan worden (bijvoorbeeld omdat er onvoldoende afname is bij de ontvangers) terug toegewezen aan het injecterende punt. Deze restinjectie kan gevaloriseerd worden via (zuivere of beperkte) vermarkting van injectie.
- We bevestigen dat vanaf fase 2 SMR3 verplicht zal zijn voor deelnemers aan energiedelen of peer-to-peerhandel.
- We bevestigen dat de beperking tot PV-installaties onder 40 kVA in latere fasen vervalt en verwijzen hiervoor naar de fasering en timing voor het operationaliseren van energiedelen die wordt vastgelegd in het Energiebesluit.

Tenslotte geven we hieronder weer waarom bepaalde opmerkingen niet weerhouden werden:

- In fase 1 zien wij, in tegenstelling tot Febeg, geen impact op de allocatie en de reconciliatie. Zo lang alle deelnemers bij dezelfde leverancier zijn zal de leverancier immers globaal genomen dezelfde hoeveelheid energie moeten sourcen. Enkel als een leverancier met verschillende BRP's werkt en niet alle energiedelers aan dezelfde BRP gekoppeld zijn is er mogelijk een impact; De leverancier kan die echter zelf wegnemen door BRP wissel uit te voeren. Zoals eerder aangegeven wordt voor de latere fasen een bijkomend proces voor perimetercorrectie voorzien.
- Een verplichting om deelnemers aan energiedelen proactief (6 weken voor de start) aan de leverancier te melden is niet mogelijk omdat het Technisch Reglement voorziet dat de start van het energiedelen uiterlijk na één maand moet kunnen plaatsvinden. Fluvius zal de leverancier informeren van zodra de registratie van de energiedelers definitief is. In de checklist voor de gemachtigde van de energiedelers zullen we wel opnemen dat hij de deelname ook aan de betrokken leverancier moet melden. Er kan echter geen garantie gegeven worden dat dit steeds 6 weken voor de start van het energiedelen gebeurt.
- Een aparte toegangshouder voor energiedelen lijkt ons een onnodig extra complexiteit en drempel. Energiedelen draagt per definitie niet bij aan de onbalans op systeemniveau aangezien het louter over een verschuiving gaat. De impact op de betrokken BRP's kan o.i. gecorrigeerd worden zonder dat hiervoor een aparte toegangshouder nodig is.
- Een automatische verlenging van de machtiging van de beheerder is volgens ons niet aangewezen. Naar analogie met de mandatering voor datatoegang is het ter bescherming van de netgebruiker (GDPR) dat we de geldigheid van het mandaat in de tijd te beperken.. De termijn van drie jaar wordt hier als redelijk ervaren.
- Het pas bij de registratie van het energiedelen activeren van kwartierwaarden kan de ervaring van de beheerder en de doorlooptijd negatief beïnvloeden. De beheerder moet dan immers wachten tot er bevestiging is dat de kwartierwaarden geactiveerd werden vooraleer hij de registratie kan finaliseren, of kan achteraf tot de constatatatie komen dat er minder partijen dan voorzien kunnen deelnemen. Bovendien kan het vooraf activeren van kwartierwaarden helpen om keuzes te maken op het vlak van deelnemers, verdeelsleutels, ... We willen dit dus als startvoorwaarde voor de registratie behouden.
- De suggestie om bij een niet-communicerende meter de waarden lokaal uit te lezen is praktisch niet haalbaar. Dit zou een maandelijkse opname van kwartierwaarden ter plaatse inhouden. Gezien de vereiste om vooraf kwartierwaarden te activeren zullen eventuele communicatieproblemen in

principe vooraf duidelijk zijn. Een tijdelijk communicatieprobleem kan – conform de gangbare en door de VREG goedgekeurde praktijk – via schatting opgelost worden.